

ПАУЛИНА СТАНЧЕВА

ПО ВЪЛНОЛОМА

chitanka.info

От сутрата продължаваше този спор: да участвувам или да не участвувам на колоездачните надбягвания на колодрума. Татко беше против. Но аз упорствувах.

— Ще ме пуснеш ли, татко, за последен път те питам?

— Що се пазариш като циганка — намеси се мама. — Щом баща ти е казал, че не бива — не бива и толкова. Ще се примириш! Сякаш цял ден не въртиш педалите.

— А татко да не е като тебе и дядо. Може и да се съжалат! — Нали, татко — обърнах се към него с най-молещия поглед, с най-смиренния глас, — нали?

— Ще идеш, ама няма да участвуваш.

Бях отровена до дъното на душата си и промълвих само едно „зашо“?

— Виждаш ли я лудата, още пита!

Аз все едно не чух възмутената реплика на мама.

— Защото съм момиче, затова ли, татко?

— Какво да те правя, детето ми — почти отчаяно вдигна той ръка и погали голото си лъскаво теме (притесняващо ли се за нещо татко, все този малко смешен жест правеше и аз все се усмихвах, но сега не ми беше до усмивки). — Какво да те правя, като си се родила момиче?! (Мама погледна надолу като виновна). Но ти — татко непременно искаше с нещо да ме утеши, — ти всъщност си по-добра от връстниците си, знам, че ако се понапънеш, ще изскочиш напред, в това не се съмнявам. Но лошото е, че ти винаги се палиш в началото, натискаш силно педалите и бързо се изморяваш и нататък усилията ти са двойни. Това именно ме плаши — умората и напрежението. Пък нали те знам каква си амбиция — ще те надмине някой и ти ще се разплачеш!

— Аз?! — Не, той просто обиждаше собствената си дъщеря, но не му го казах.

Замълчах си сърдито, не молех повече, не настоявах. „Така да бъде — казах си наум; — няма да участвувам.“ „Голяма работа — самоутешавах се — ще се надбягвам с разните му там какви ли не. Да не ги знам колко пари струват. Пък и как ще ми се надуват после.“

Изведнъж в мене се роди една смела мисъл, една внезапна идея и тя завчас се превърна в решение. Всъщност тази внезапна мисъл ме е

осенявала и друг път, но все си е оставала „решение без опит за покритие“. Решавах, а не набирах достатъчно кураж за изпълнение.

Днешното предизвикателство беше голямо — чашата на моето търпение преля и аз трябваше да докажа на собствения си баща, пък и на другите, какво може да направи едно момиче. Най-после длъжна бях да защитя своя пол. Бях уверена, че никой от моите връстници не би се опитал дори да направи това, което исках аз да направя. И никой не беше го правил досега. И както си бях с навъсено лице и свити устни, бързо се извърнах и изскочих на двора.

— Разбрахме се, нали? — подхвърли татко, уж ей така само своята забрана.

— Добре де! — кимнах с глава, без да се обръщам с лице към него, боях се да не прочете в очите ми или по челото ми моите мисли и решения.

— Вярваш ли й? — подметна мама. — Вярваш ли й? Я върви и ти на колодрума с нея!

— Вярвам й, Катерино — чух твърдия, уверен глас на татко. — Вярвам й, че ми е дъщеря. — А към мене подхвърли: — Няма да тръгваш, ясно, нали?

— Бъдете спокойни и двамата! — извиках вече от вратата сърдито, капризно, както мога да го кажа само аз.

Бях сигурна, че никой няма да ме накаже за тези думи и държание. Дядо не присъствуваше на сцената (и слава богу!) защото всъщност той беше вкъщи истинския „арбитър“ съдия. Само той можеше да измърмори едно недоволно: „Виж го ти какво неприлично, непристойно държание, какъв своеволен език!“ А тия думи биха били предостатъчни за наказание. Но дядо го нямаше.

Пък и аз вече бях запалена от моята идея. Този път трябваше на всяка цена да я осъществя напук на всички момичешки страхове, майчини задръжки и башини забрани. Напук на всички евентуални дядови мърморения и премъдрости.

Отидох при Пежото си, подпряно край мамините прецъфтяващи хортензии. Мама все се сърдеше, че го подпирам тъкмо там, при нейните цветя, пък и на мене страшно ми харесваше да го гледам сред едрите розови нацъфтели топки. Опитах гумите — напомпани добре, опитах звънчето — звъни.

Господи, какво звънче беше! Такова или подобно нямаше ни един от велосипедите, които татко даваше под наем на момчетата, нито пък някой частен. Бяха го подарили на татко в София от самата велосипедна фирма чрез тяхното представителство „Баркалови“ специално за дъщеричката, която яздеше първото дамско „Пежо“ в крайморския български град Бургас, тоест за мене.

Ама какво звънче беше! Навсякъде рекламирано. Лъскаво, блъскаво, гравирано с цветя и фигурки отгоре, с неповторим, изумителен звън! Не звъни, а просто пее! Преди да обърнат глави приятелите, съучениците ми вече знаеха, че съм аз по този мек, приятен, пеещ звън. Сякаш и сега той е в ушите ми (Трябва да спомена, че по онова далечно време, децибелите на уличните шумове бяха съвсем в нормалните си височини и нямаше никакви забрани върху звънци и клаксони). Всеки звънеше, всеки надуваше колкото си ще.

Често пъти децата в махалата ме молеха да им дам не да покарат малкото ми колело, а просто да им позволя да си позвънят със звънчето! И аз винаги с царски жест им разрешавах.

— Звънете, главанаци! — А те не се сърдеха, предпочитаха да натискат звънчето, вместо да се ежат на „главанаци“.

Този път аз звънях непрекъснато, призовно, изкарвайки колелото навънка на тротоара. Звънях. Това беше сигнал за тайфата. Аз така и не се научих да свиря с уста. Поне съседните — Жак, Ставраки и Соти, Гого и Савчето — трябаше да тръгнат с мене. А че ще тръгнат не се и съмнявах. Особено пък след като чуеха какво съм решила да правя.

Денят беше един от ония най-хубавите есенни дни, дето само нашият Бургас ги има. Тихи, без вятър, с кадифено слънце, с гладко като сребърна коприна море. Това ми вдъхваше кураж и надежда, че рискът на моето днешно начинание не е кой знае какъв, че е необходимо само изострено внимание.

Щом няма вълнение в залива, значи, че нищо няма да ме отвлича от правата линия на парапета на вълнолома.

А пристигащите кораби или вече акостиралите нямаше да ме смущават и отвличат — бях свикнала с тази картина. И поне днес нямаше да й обръщам любопитен и жаден поглед.

И така. Тръгнах пеш и поведох за кормилото велосипеда, а край мен и зад мен — моите приятели. Никой още нищо не знаеше и не

предчувствуващо. Никой не питаше къде ги водя, каква нова игра съм намислила, защото за всички беше ясно, че нещо ще става.

Пазех своята тайна, изострих любопитството, правех се на разсеяна, позвънявах си със звънчето, ей така, просто за общо добро настроение.

Разбира се, първо Савчето, а заедно с нея и Ставраки, не се стърпяха.

— Къде ни водиш, ма?

— Хич не е време за къпане.

— Ами! — усмихвах се хитричко аз. — Не е за давене — напомних му някогашното приключение със самия него.

— Ти пък! — наежи се и изсумтя малкият и се оттегли понадалеч, но не се обърна, не си отиде. Ама как така ще си отиде, нали с тайфата нещо ще става.

Жакито се приближи съвсем близо и ме чукна по рамото.

— Наистина, какво си намислила?

— Ама защо пък трябва нещо да съм намислила? — невинно и наивно го погледнах по луничавото, загрижено лице.

— Че туй звънче ни в туй, ни в онуй време, пък и по очите..., и по бъбровостта.

— По какво? — аз всъщност си мълчах.

— По липсата на бъбровост, искам да кажа — коригира се Жак.

— Мълчиш многозначително. А мълчиш ли така, нещо не хубаво си намислила.

— Позна! — извиках победоносно — позна, Жакито, и само на тебе ще кажа, че си ми най-близкият комшия. Ще премина по кея до края, по ръба на вълноломната стена.

— С Пежото? — слиса се Жак.

— Аха — кимнах наперено. — С него, ами с какво друго. — Няма да тръгна с чужда таратайка.

— По парапета? С колелото? — повтори Жак, спря се рязко и завика към другите.

— Тя е луда!

Виж го ти кроткия, сдържания и възпитан Жакито-Жак как се разкрещя пред всички. — Тя е съвсем пощуряла, съвсем като Карамфилка — и направи един обиден жест, въртейки пръсти около слепоочието си.

— Как смееш? — Креснах и скръцнах със зъби, както понякога правеше баща ми, като се ядосаше. — Ще те пребия! (Амии, ще го пребия, та нали е цяла глава по-висок от мене!)

— Ще кара по тесния ръб на вълнолома — повтаряше той неспокойно.

Но какво можеха да ми сторят няколко момчета и Савчето, а то вече плачеше и защо плачеше, вероятно не знаеше. Нито можеха насила да ме спрат, ни да ме отклонят, нито да ме разкандърдисат от взетото вече решение. Всички бяха убедени в това. Бях драка, те знаеха — няма да ме върнат. А да ме оставят сама — не смееха. (На това и разчитах). Все пак у тях и в най-лошите минути имаше прояви на кавалерство и рицарство.

Вървях на няколко крачки пред тях, докосвах от време на време леко звънчето, а те повесили носове след мен като каторжници, които водят в Сибир или направо в салханата на заколение. Смешна работа, ако човек погледне отстрани.

Само Ставраки — присмехулникът, веселякът и хашлакърът, само той се захили злорадо.

— Ей, другарчета, ще гледаме театро без пари! Какво сте се умърлушили. Госпойцата като нищо ще изкриви кормилото, ще загуби равновесие и ще се цамбурне във водата. Ще изпоплаши раците по камънака. Язък за пежото, ако го изтърве в дълбокото, пък най язък за хубавото звънче.

Гого рече:

— Я, мълък!

А аз звънях в отговор на тези всъщност най-справедливи забележки, звънях продължително, предизвикателно.

Останалите нито се усмихваха, нито коментираха, тоест мълчаха. Само Савчето, с разрошена коса (уж не вееше вятър, а как така рошава), току изхълцваше. Противно ми беше това мълчание. Всъщност те бяха уплашени и любопитни. Напрежението им растеше. То и в мен растеше, но не го показвах, държах с две ръце лъскавото кормило и бутах колелото напред.

Сигурно по някое време съм се усмихнала, защото Жакито рече:

— Хич не е смешно, така да знаеш! Пък и баща ти ще ни държи отговорни за последствията.

— Ще ви рече: „Бе вие, момчета — пикльовци, как не съумяхте със сила да я върнете вкъщи!“ — засмях се малко принудено аз.

— И с право ще ни нарече така — прекъсна Сотир моя смях, — забъркваш ни в една каша, ама де да видим кого ще калайдисват накрая.

— Че оставете ме на мира. Пишете се отсъствуващи и готово! Никой няма да търси отговорност от вас и вашето мъжко приятелство!

Той нищо не каза и другите нищо. Само чакаха дано господ ме вразуми в последния момент. Но не!

През скалите, в източния край на пристанището, по каменните стълбички се изкачихме на самия кей. Беше ми трудно с колелото, но не пожелах никой да ми помогне. Ако стане нещо с мене, нека по-малко се упрекват.

— Фукла! — рече по едно време Ставраки. Но двете ми ръце в този миг бяха активно заети, та не посегнах, ама запомних тази „фукла“.

Стигнала горе, аз тръгнах с колелото по каменната ивица на вълнолома. Под мен, откъм пристанището, вървяха двама, откъм залива — другите двама, Жак вървеше зад мене.

Не зная дали някой можеше да предотврати някакво падане и нещастие, ако със сантиметри изкривя кормилото (Аз знаех как точно е центровано и кормилото и спиците на двете колелета, грешка нямаше и велосипедът щеше да слуша), но все пак бях сигурна, че, не дай боже, да се случи най-лошото, тоест да политна надолу, непременно тия приятели щяха да ме вадят от водата като корабокрушенец. Е, не беше приятно да мисля за това, но все пак ми вдъхваше някаква надежда, някаква сигурност, че не съм сама, макар и Гого да беше заявил:

— Без мене, аз кашлям.

Но бях сигурна, че той пръв ще скочи във водата, ей тъй, с дрехите.

Впрочем, вече не мислех за нищо. Не забелязвах нищо. Сякаш не карах по една 30–40 сантиметрова каменна лента парапет и вдигнат на толкова сантиметра от самата вълноломна стена. Само въртях равномерно педалите и стисках със запотени ръце дръжките на кормилото.

В пристанището изsvири парадок, пристигаш или заминаваш, но аз не трепнах, не промених инерцията, не обърнах очи.

Някакви боси в топлия есенен ден (после видях босите крака) хлапета, които ловяха попчета, изведнъж се развиаха:

— Хей, гледайте я тая женска какви номера прави! — но преди да продължат, Жак и другите им изсъскаха да мълчат, че иначе тозчас ще ги окъпят в морето. Заплахата беше сериозна и хвана място — хлапаците мълкнаха, но с въдиците на рамо и наловените и нанизани попчета на връв се присъединиха към групата около мене.

Накрая, когато стигнах своята цел и можех сама себе си да поздравя, скочих от седлото и всички завикаха в един глас едно нечувано край морето „ура“.

— Ей, беше като на цирк в смъртните мигове на номера с трапеца. Липсваше само духова музика да свири „туш“ — смееше се Ставраки и скачаше около мене, ама личеше, че още не е дошъл на себе си от набрания страх и напрежение. — Па и ти ма, не си момиче, а.

— А фукла, така ли? — сетих се аз, че е време да го заем.

— Е де, е де! Уж победителка, уж герой на деня, пък се заяждам за нищо с тези, дето бяха готови всеки миг да се хвърлят в студените вълни на морето.

— Ама де са вълните бе, Ставри?

— Няма значение. Приказката е такава.

Нейсе! — както казваше Ненчо — помирихме се.

Тръгнахме обратно пешком, с непрекъснато звънене на звънчето.

— Ще го повредиш! — рече тихичко Гого, по-бледен от всяка от преживяното. — И тогава — край на хубавото ти колело.

И така, през този късен есенен ден аз не участвувах в колоездачното надбягване на колодрума. Но до вечерта вече целият град знаеше за моята „лудост“ — едни ѝ се удивляваха и хвалеха, а други, разбира се, повечето — направо ругаеха.

— Вижте я вий, фукла с фукла (туй беше Ставракиева инсинуация). — С велосипед по вълноломната стена! Че няма ли полиция в пристанището, да я запре с велосипеда барабар!

Но тия и подобни слухове и изказвания, хич и не ме засягаха. Страхувах се аз само от татко. Сигурна бях, че някой вече е успял да му занесе хабера и той знае за моя „подвиг“. Беше настъпил май часът на първите плесници от негова ръка. Досега не беше ме докосвал. А

никак не ми се искаше да преживея това, нито пък ми се слушаше някое „конско“ от устата му — мама и без това ще свърши тази работа.

И кое беше най-невероятното.

Нямаше плесници, нямаше четене на „евангелие“, нямаше никакви забележки. Татко ме посрещна заедно с целия мой ескорт най-тържествено (ескортът ме следваше на разстояние, само ония, хлапетата с въдиците на рамо и попчетата на връв, бяха по-далеч). Посрещна ме, както победител се посреща. И за награда (набързо заключи работилницата) ни поведе всички в сладкарницата. И, разбира се, всички на колелета — истинска кавалкада! Хлапетата бяха предали наловените попчета да ги пържи мама за вечеря и подпряха някъде в двора въдиците — после си ги взеха.

А какво пиршество устрои татко в сладкарницата — на всекиго поръча по чиния пасти: еклер, добуш със стъклена карамелизирана покривка, шоколадова, една с бяла глазура и розово цветче и друга с розова глазура и бяла захарна маргарита отгоре. Не пасти, а красота!

За голямо съжаление никой от нас не се забави много-много да гледа и да се възхищава на това кулинарно изкуство. И жалкото беше не толкова, че пастите на бърза ръка изчезнаха от чиниите, а жалкото беше, че през това време всички само лакомо дъвчеха и прегълъщаха, а нищо не продумваха за повода на това пиршество. Ни една дума похвална за преживяното на вълнолома.

Но татко беше безкрайно щастлив.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.